Proeven van MO

Netwerkdag Ligo
06 Mei 2026

Aziz Brioual & Mohammed El Mokhtari

Groepswerk MO-les

Thema: seksuele gezondheid

Je bent nieuw in Antwerpen/België en je volgt de cursus Maatschappelijke Oriëntatie bij leerkracht Aziz/Mohammed.

Welkom!

Groepswerk MO-les

Thema: seksuele Gezondheid

Casusbespreking in een groepje:

- vrouwenbesnijdenis
- abortus
- Gedwongen om zwanger te worden
- Seksuele intimidatie
- HIV
- Orgaandonatie
- Psychologische gevolgen van seksueel geweld
- Gender gerelateerd geweld

Groepswerk MO-les

Casus1: Vrouwenbesnijdenis

Miriam is 16 jaar oud en woont met haar familie in België. Ze is hier geboren, maar haar ouders komen uit een land waar vrouwelijke genitale verminking (VGM) nog steeds een traditionele praktijk is. Miriams moeder bereidt zich voor op de besnijdenis van haar dochter in hun land van herkomst. Miriam is bang.

- **Wat zou jij doen als je in Miriams schoenen stond?**
- **In welke landen wordt deze praktijk nog steeds toegepast?**
- **Waarom is deze praktijk illegaal in België?**
- **Bij welke organisatie kan Miriam terecht?**

Groepswerk MO-les

Casus 2: abortus

Alexandra is 22 jaar oud en woont in België. Ze werkt deeltijds en volgt 's avonds een beroepsopleiding. Ze heeft onlangs een relatie gekregen, maar voelt zich niet op haar gemak bij haar vriend. Op een dag ontdekte ze dat ze zwanger was, ondanks het gebruik van anticonceptie. Ze is erg in de war, vooral omdat haar vriend weigert vader te worden. Alexandra is doodsbang voor de reactie van haar ouders. Een goede vriendin raadt haar aan om een abortus te laten plegen.

- **Is abortus in België onder bepaalde omstandigheden legaal?**
- **Welk advies zou u Alexandra geven?**
- **Welke organisatie kan haar helpen?**
- **Is abortus legaal of strafbaar in uw thuisland?**

Groepswerk MO-les

Casus 3: gedwongen om zwanger te worden

Mariana en Karim zijn vijf jaar getrouwd en wonen in België. Ze werken allebei voltijds. Mariana wil op dit moment geen kinderen omdat ze zich wil concentreren op haar carrière en geestelijke gezondheid. Ze heeft dit meerdere keren rustig met Karim besproken. Maar Karim vindt dat "de tijd rijp is voor kinderen". Hij noemt Mariana "egoïstisch" en eist dat ze stopt met de anticonceptiepil. Hij dreigt haar te verlaten als ze niet zwanger wordt. Mariana voelt zich onder druk gezet en is niet langer zeker van haar keuzes. Ze vraagt zich af:

- **Is dit legaal in België?**
- **Heeft ze het recht om hierover te beslissen?**
- **Wordt gedwongen zwangerschap beschouwd als een vorm van huiselijk geweld?**
- **Bij wie kan Mariana terecht voor hulp of advies?**

Groepswerk MO-les

Casus 4: seksuele intimidatie

Magdalena is 19 jaar oud en volgt een beroepsopleiding in de zorg. Momenteel loopt ze stage in een verpleeghuis in Antwerpen. Op een dag merkte ze dat een collega haar ongepast aanraakte toen niemand keek. Eerst dacht ze dat het een ongelukje was, maar het gebeurde opnieuw. Magdalena voelt zich ongemakkelijk, maar durft er niets van te zeggen omdat ze bang is haar stage te verliezen.

- **Wat kan Magdalena in deze situatie doen?**
- **Tot wie kan ze zich wenden voor hulp of steun?**

Groepswerk MO-les

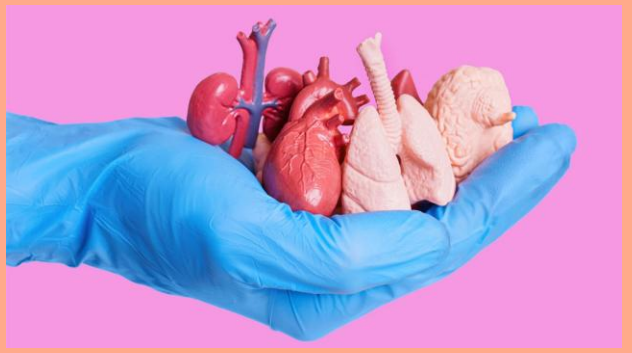

Casus 5: HIV

Alexander leeft met HIV. Hij heeft besloten geen handen meer te schudden met familie en vrienden.

- **Is deze angst voor besmetting terecht?**
- **Hoe kunnen seksueel overdraagbare aandoeningen worden opgelopen?**

Groepswerk MO-les

Casus 6: orgaandonatie

Ali woont al een jaar in België, hij heeft een verblijfsvergunning van vijf jaar. Hij hoort dat iemand in België sterft, kunnen zijn organen, weefsels en cellen gebruikt worden voor andere patiënten. Hij twijfelt en zit met heel veel vragen:

- **Wat zegt de wet in België over orgaandonatie na de dood?**
- **Is hij automatisch donor?**
- **Is hij nog steeds baas over zijn eigen lichaam ook na zijn dood?**
- **Kan hij weigeren om donor te worden?**

Groepswerk MO-les

Casus 7: Psychologische gevolgen van seksueel geweld:

Na een traumatische ervaring na seksueel geweld, ontwikkelt Erica angststoornissen en slaapproblemen. Ze wil graag hulp zoeken, maar weet niet meteen waar naartoe. Ze kan er ook heel moeilijk over praten:

- **Welke nummer kan ze bellen bij dringend gevaar?**
- **Ze heeft gehoord over een anonieme hulplijn waar ze kan praten over haar trauma en seksueel geweld, welke nummer is dat?**
- **Ze vraagt zich af of er in Vlaanderen Zorgcentra zijn waar ze dag en nacht terechtkan, help Erica aan een adres in Antwerpen,**

Groepswerk MO-les

Casus 8: Gender gerelateerd geweld

Amira is 35 jaar en ervaart al jaren fysiek en psychologisch geweld van haar partner. Ze wil vertrekken, maar is afhankelijk van haar partner (verblijf en financieel) en weet niet waar ze terechtkan.

- **Kan Amira haar verblijf kwijtraken indien ze van haar partner scheidt?**
- **Wat raden jullie Amira aan?**

Reflectie MO- les

- Hoe hebben jullie deze MO-les ervaren?
- Komt het thema ‘seksuele gezondheid’ ook aan bod in jullie lessen?
- Hoe pakken jullie dit thema aan?

Maatschappelijke oriëntatie - anno 2025

Cijfers
Inhoud
Blended lesgeven
Evaluatie

MO in cijfers

- Hoeveel MO cursussen zijn er gestart in 2025?

383 cursussen (incl. MO Oekraïens)

- Hoeveel cursisten hebben we +- gehad in 2025?

4076 reguliere MO +AJO/BENO/Taalbubbels én 1121 cursisten MO Oekraïne

(→ +-5000 cursisten in totaal)

- In hoeveel verschillende talen ging de MO cursus door in 2025?

28 verschillende talen (Arabisch, Engels, Pashtu, Turks, Dari, Marokkaans, Tigrinya, Frans, Somali, Spaans, Portugees, Hindi, Albanees, Tamazight, Nepalees, Nederlands, Koerdisch, Roemeens, Bosnisch-Kroatisch-Servisch, Chinees, Bulgaars, Pools, Tamil, Mongools, Twi, Georgisch, Russisch, Oekraïens)

- In welke talen vonden de meeste MO cursussen plaats in 2025?

1 Oekraïens, 2 Arabisch, 3 Engels, 4 Pashtu

Maatschappelijke oriëntatie

Cursus in contacttaal

16 cursisten

Cursusduur op maat van scholingsgraad én/of tewerkstelling

Klantprofiel	Cursusuren
Bachelors/Masters	36u
Werkenden mix	42u
Dagcursus mix	60u
Analfabeten	84u

MO in cijfers (2025)

- Differentiatie op cursusniveau

scholingsgraad
8% alfa
29% geschoold
45% Mix
15% BAMA
3% tolk

Dagdeel
36% voormiddag
34% namiddag
24% Avond
6% weekend

Zelfstudie-experimenten:

- sterke profielen + motivatie
- mix profiel zonder aanbod

Een blik op MO 2.0.

nieuw!

- Onderwijsdoelen
- Digitalisering/blended lesgeven
- Evalueren

Maatschappelijke oriëntatie: doel

Doel: *Zelfstandig functioneren in de maatschappij,*

op een verantwoorde wijze, volgens de eigen plannen en ambities

➡ 58 onderwijsdoelen ➡ 12 leeromgevingen

Onderwijsdoelen in leeromgevingen

Onderwijsdoelen per leeromgeving

ONDERWIJS

VO1	De inburgeraar **licht** het belang van onderwijs en levenslang leren **toe**. (BEGRIJPEN)
VO2	De inburgeraar **licht** het onderwijssysteem in Vlaanderen **toe**. (BEGRIJPEN)
VO3	De inburgeraar **analyseert** de eigen leerwensen. (ANALYSEREN)
VO4	De inburgeraar **stippelt** een haalbaar leertraject **uit** afgestemd op de eigen leerwensen en noden. (CREËREN)

GEZONDHEID

GH1	De inburgeraar **licht** het gezondheidssysteem in België/ Vlaanderen **toe**. (BEGRIJPEN)
GH2	De inburgeraar **licht** het belang van preventieve gezondheidszorg **toe**. (BEGRIJPEN)
GH3	De inburgeraar **verzamelt** informatie over het gezondheidssysteem in functie van het eigen gebruik. (TOEPASSEN)
GH4	De inburgeraar **reflecteert over** de impact van het beleid dat gericht is op het recht op lichamelijke en seksuele integriteit. (EVALUEREN)
GH5	De inburgeraar **analyseert** het eigen gebruik van het gezondheidssysteem. (ANALYSEREN)
GH6	De inburgeraar **maakt** op een verantwoorde manier **gebruik** van het gezondheidssysteem. (TOEPASSEN)

PUBLIEKE DIENSTEN

PD1	De inburgeraar **licht** het algemeen belang van het solidariteitsprincipe **toe**. (BEGRIJPEN)
PD2	De inburgeraar **verzamelt** informatie over het sociale zekerheidssysteem in functie van de eigen situatie. (TOEPASSEN)
PD3	De inburgeraar **verzamelt** informatie over publieke diensten in functie van de eigen situatie. (TOEPASSEN)
PD4	De inburgeraar **analyseert** dienstverleningsmogelijkheden relevant voor de eigen situatie. (ANALYSEREN)
PD5	De inburgeraar **maakt** op een verantwoorde wijze **gebruik van** publieke diensten en het sociale zekerheidssysteem. (TOEPASSEN)
PD6	De inburgeraar **licht** de impact van de digitalisering van de publieke diensten op de eigen situatie **toe**. (BEGRIJPEN)

Onderwijsdoelen per leeromgeving

Sokkels

sokkels

De 7 sokkels

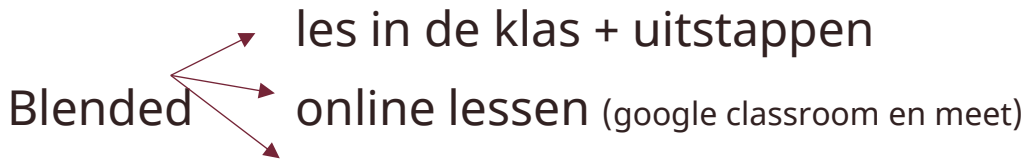
- ❑ Scheiding der machten
- ❑ Gelijkheid van man en vrouw
- ❑ Beginsel van non-discriminatie
- ❑ Vrijheid van meningsuiting
- ❑ Scheiding tussen Kerk en Staat
- ❑ Respect voor seksuele diversiteit
- ❑ Neutraliteit van de overheid

In deze leeromgevingen vind je de sokkels terug.

- GE: Gezin
- PD: Publieke Diensten
- SL: Stad en Land
- GH: Gezondheid

Blended lesgeven

- Alle cursussen Blended (sinds 2021)

- Alle groepen digitaal

  Digi labo: 2de les indien nodig

- Digi-klassi vork
  - Bepaalt hoeveel lessen fysiek, online én asynchroon

Blended lesgeven

- Digi-klassi-vork

Vork en standaardblend van MO-CURSUSSEN

Cursus type MO	# uren	# lessen	MINIMA # lessen Fysiek - digitaal	Vork # lessen Fysiek – digitaal Leerkracht bepaalt de vork a.d.h.v. info in de jaarplanning	Wanneer voorziet planning sowieso een lokaal (LK geeft vóór publ. alle klassikale momenten door aan planning)	STANDAARDBLEND Wordt ingepland wanneer LK geen vork doorgeeft 4 werkdagen na de vraag.
ALFA of ALFA tolk	84u	28	21 lessen 3 lessen	21 à 25 fysiek (75 à 90%) 3 à 7 lessen digi (10 à 25%)	Alle lessen	Alle lessen klassikaal
GESCH/MIX DAG	60u 57u + 3u zelfstudie (bij 3+3)	20 19 + 1 zelfstudie (bij 3+3)	10 lessen 5 lessen	10 à 15 fysiek (50 à 75%) 5 à 10 digi (25 à 50%)	Eerste twee lessen en laatste les	Afwisselend per week - eerste week klassikaal** - dan afwisselend week digitaal, week klassikaal - laatste LES sowieso klassikaal
AV en WE*	42u (48u met tolk)	14 (16 met tolk)	3 lessen 3 lessen	3 à 11 fysiek (20 à 80%) 3 à 11 digi (20 à 80%)	Eerste twee lessen en laatste les	
BAMA (dag+AV)	36u	12	2 lessen 3 lessen	2 à 9 fysiek (15 à 75%) 3 à 10 digi (25 à 85%)	Eerste en laatste les	
MO-tolk GESCH/MIX	66u	22	11 lessen 6 lessen	11 à 16 fysiek (50 à 75%) 6 à 11 digi (25 à 50%)	Eerste twee lessen en laatste les	

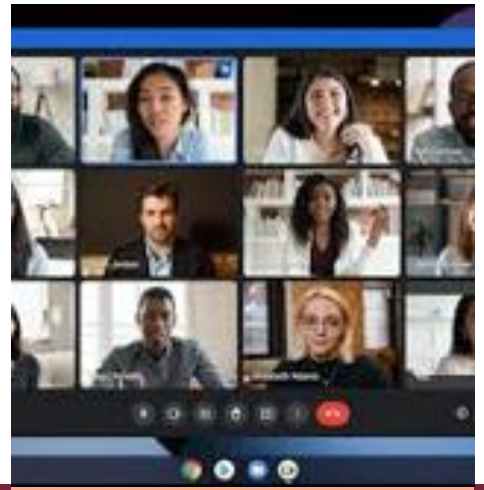
* Een avond- en weekendgroep met tolk krijgt twee lessen extra, net zoals bij de tolk dag-groepen (16 lessen in totaal)
** Als de **eerste week** minder DD (dagdelen) is dan de helft van een gewone week, dan doe je de eerste twee weken klassikaal.
Is eerste week wel de helft of meer van de dagdelen dan is dat de klassikale week.
Bij twee groepen zorgt Diana ervoor dat de twee groepen hetzelfde ritme hebben.

Digitale tools

online leren:

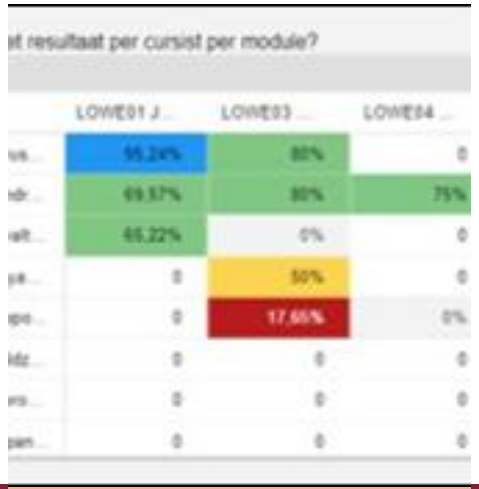
modules

Online les via google meet

Lesmateriaal in google classroom

Dashboard online leren

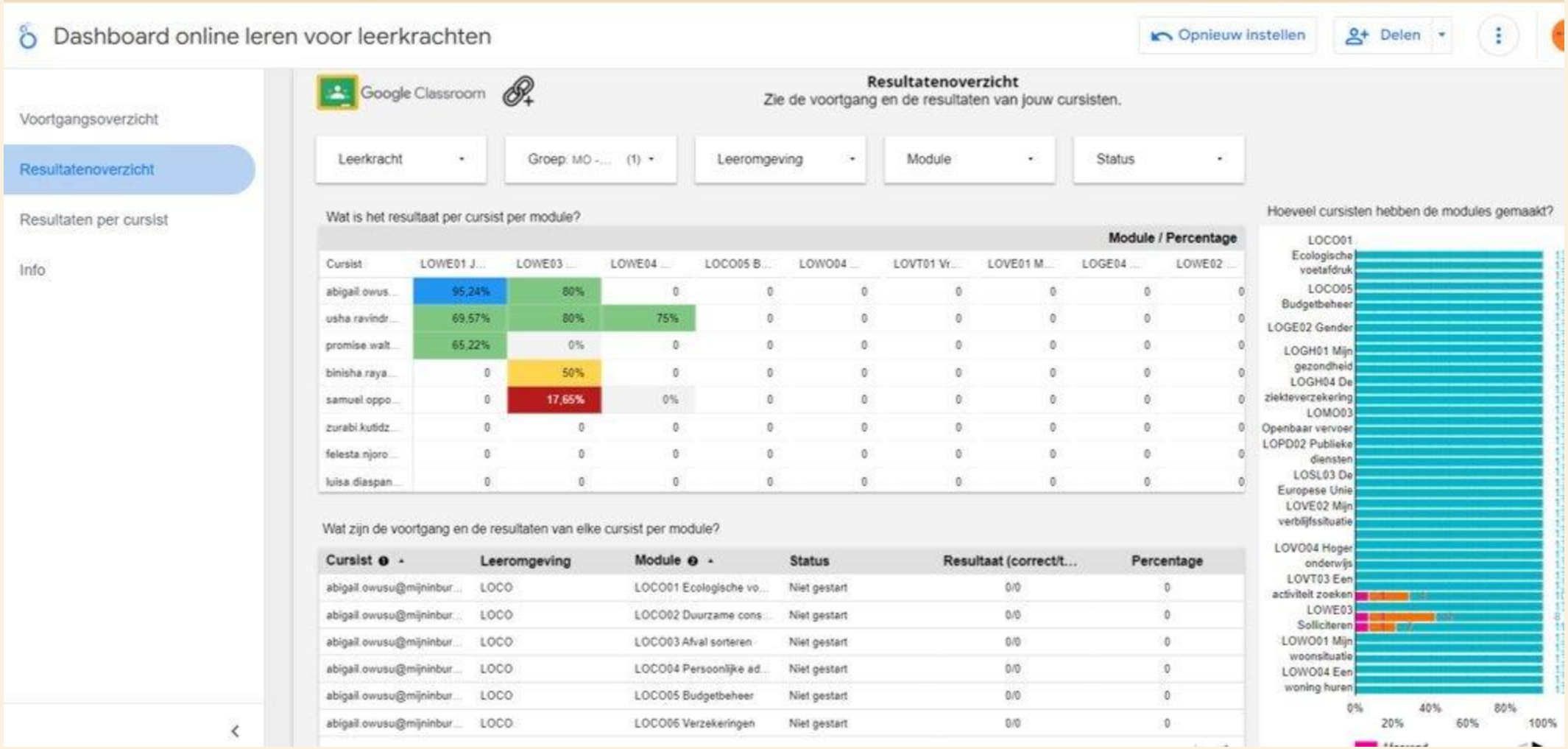

Online leren in MO

Modules en video’s

Dashboard online leren in MO

MO = leren, ontmoeten, dialoog

https://www.youtube.com/watch?v=7bIPLkC2Hi8

Evalueren in MO

+

Evaluatie door leerkracht
40 punten
Via observaties en taken
Vaardigheden en attitudes
Tijdens de lessen

Gestandaardiseerde toets
60 punten
Meerkeuze vragen
kennis
Na cursus digitale test in testlokaal

Procesevaluatie

- Kernvaardigheden
- Randvoorwaarden:
  - actieve deelname
  - regelmatige deelname
- Via observaties en taken → door de leerkracht
  - Te registreren per cursist in registratietool
  - feedback op leerproces
- Score op 40 punten

Procesevaluatie: kernvaardigheden

Vanaf 1 april vijf ipv zeven kernvaardigheden

Kernvaardigheden				
Beoordelingscriteria	Beneden de verwachting	Benadert de verwachting	Volgens de verwachting	Overstijgt de verwachting
Doelgericht informatie verzamelen a.d.h.v. digitale en niet digitale **zoekkanalen**	De IB gebruikt na herhaalde instructie de aangereikte zoekkanalen niet en/of verzamelt informatie zonder doel.	De IB gebruikt na herhaalde instructie de aangereikte zoekkanalen én verzamelt doelgericht informatie.	De IB gebruikt een geschikt zoekkanaal én verzamelt doelgericht informatie en dit met minimale ondersteuning	De IB gebruikt zelfstandig geschikte zoekkanalen om via verschillende zoekstrategieën doelgericht informatie te verzamelen
Selecteren en gebruiken van relevante informatie over X voor de eigen situatie op basis van relevante hulpbronnen.	De IB selecteert/gebruikt eenzijdig niet relevante informatie uit niet relevante hulpbronnen.	De IB selecteert/gebruikt enkel met begeleiding relevante informatie uit overwegend relevante hulpbronnen.	De IB selecteert/gebruikt zelfstandig relevante informatie uit de meest relevante hulpbronnen.	De IB combineert zelfstandig diverse relevante hulpbronnen om relevante informatie te selecteren/gebruiken.
Kritisch beoordelen van de informatiebron in het kader van betrouwbaarheid/objectiviteit.	De IB houdt geen rekening met de betrouwbaarheid en objectiviteit van de bron.	De IB checkt niet altijd de betrouwbaarheid en objectiviteit van de bron.	De IB checkt altijd de betrouwbaarheid en objectiviteit van de bron.	De IB dubbelcheckt elke bron steeds.
Inventariseren van voor- en nadelen van de verzamelde informatie voor de eigen situatie.	De IB somt geen voor- en nadelen op.	De IB somt met ondersteuning voor- en nadelen op en betrekt die beperkt op zijn of haar eigen situatie.	De IB somt verschillende voor- en nadelen op met minimale ondersteuning en betrekt die op zijn of haar eigen situatie.	De IB combineert zelfstandig verschillende voor- en nadelen om zo maximaal mogelijk te betrekken op zijn of haar eigen situatie.
Stappen zetten naar ondersteunende instanties.	De IB plant een contactopname niet.	De IB plant een contactopname onvoldoende doelgericht.	De IB plant een contactopname doelgericht.	De IB ontwikkelt een strategisch plan voor contactopnames bij diverse organisaties.

Procesevaluatie: registratietool

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q
1	Vaardigheid: Kritisch beoordelen van de informatiebron in het kader van betrouwbaarheid/objectiviteit																
2	naam																
3	1e observatie	(DD/MM/JJJJ)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4	Alternatieve datum	(DD/MM/JJJJ)															
5	2de observatie	(DD/MM/JJJJ)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
6	Alternatieve datum	(DD/MM/JJJJ)															
7	3de observatie	(DD/MM/JJJJ)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
8	Alternatieve datum	(DD/MM/JJJJ)															
9	Eindoordeel van de vaardigheid		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
10																	
11	Schaalkenmerken (= extra uitleg)		De IB is zich bewust van verschillen in betrouwbaarheid van diverse bronnen.														
12			De IB onderscheidt bronnen naargelang hun aard.														
13			De IB maakt het verschil tussen sociale netwerken als platform en sociale netwerken als communicatiekanaal.														
14			De IB onderzoekt steeds hoe objectief de geselecteerde bron is.														
15			De IB heeft altijd aandacht voor kenmerken van ‘fake news’.														
16			De IB is zich bewust dat bronnen verschillen in betrouwbaarheid.														
17			De IB onderscheidt bronnen naargelang hun aard.														
18			De IB maakt het verschil tussen sociale netwerken als platform en sociale netwerken als communicatiekanaal.														
19																	
20	Feedback																

Cursusdata | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | Eindresultaat | Rapporten | KBI-Connect | x | +

Test MO

- Voor alle cursisten (ongeacht scholingsgraad)
- Online test in testlokaal in contacttaal of met tolk
- Meerkeuze vragen
- Op 60 punten
- Aantal SOKKEL vragen = score ≥ 80%
- Niet slagen voor test MO = niet slagen voor MO

Test MO: voorbeeld

- Leeromgeving Gezin

In België…	Waar	Niet waar
moet je toestemming vragen aan je familie om met iemand te trouwen.	○	○
mag je samenwonen met je partner zonder met elkaar te trouwen.	○	○
mag je met meer dan één personen tegelijkertijd trouwen (polygamie).	○	○
is trouwen met een minderjarige toegelaten.	○	○

Niet geslaagd?

- Commissie bekijkt de scores van procesevaluatie en test MO

- Opties na niet slagen:
  - Remedieringsessie + nieuwe test
  - Remedieringstaak + nieuwe test
  - Nieuwe MO cursus + nieuwe test
  - Beperkte leercapaciteit

Nog vragen?

